
DAGENS NAMN

ANDREAS VISSTE VAD HAN GJORDE

Flera dagar innan färfiolen serverades för nyfikna TV-tittare cirkulerade budskapet genom svensk massmedia. Äntligen, tycktes många resonera, kan det sägas som så många har vetat så länge. Andreas Carlgren, påläggskalv för partiledarskap, är homosexuell. Och han tog steget ur garderoben på eget initiativ.

Att Carlgren själv fick välja tidpunkt för när det skulle ske säger en del om den relativa hänsynsfullhet som råder bland svenska opinionsbildare och journalister. Privatlivet kan ibland fortfarande få vara privat, om man själv önskar. Åtminstone för den typ av kändisar som trampar den politiska manegens sågspån. Så var det på Per-Albins tid, och så är det uppenbarligen fortfarande. I ett land med en mera råbarkad tabloidpress hade förloppet definitivt varit ett annat.

För en tid framöver kommer han att vara bög i första hand och viceordförande i centern i andra. Mannen varje journalist söker för synpunkter så snart partnerskap,

MATS LINDER är ledarskribent på Smålandsposten.

adoptionsrätt eller aids kommer upp i debatten.

Om han vill undvika en permanent insortering i det facket måste han säga nej och själv välja när han vill. Det ställer krav på att han ransonerar sitt eget engagemang i frågan så att den åter blir en bland andra på dagordningen. Ju fler soffprogram han sitter och pratar ut i, desto svårare blir det att återgå till rollen som politikern Andreas Carlgren.

Framgångsrik karriär

Men hur påverkas i övrigt Carlgrens politiska framtid? Sedan han var CUF-ordförande mellan 1984 och 1987 har han byggt en framgångsrik karriär. En tid satt han som kommunalråd i Ekerö. För ett par år sedan valdes Helena Nilsson och den då 34-åriga Andreas Carlgren till viceordföranden i centerpartiet som ett led i en strategi för förändring och förnyelse. Om framgång mäts i valresultat och erövringar i nya väljargrupper kan knappast centerns förnyelse betraktas som lyckad. Etiketten "ekohumanism" och försök att finna en mer liberal framtoning har inte lyckats ersätta centerns traditio-

nella profil som ett lantbruks- och glesbygdsparti för de mindre unga.

Men varken Carlgren eller Helena Nilsson har behövt klä skott för det. Skulden har istället fallit på en borttynande Olof Johansson, som tycks ha krympt tillsammans med partiet.

Olof Johansson är på väg att avgå från posten som partiledare för centern. Enligt Finanstidningen beskrev en ledande centerpartist situationen som att:

- Han har inte sagt något officiellt men det känns som att det räcker med att peta på honom för att han skall gå.

Frågan är bara när det skall ske. Kanske kan vi få en antydning om det vid riksstämman i Östersund.

Outtalad sanning

Men vem skall efterträda honom? Andreas Carlgren har ofta nämnts i spekulationer, även om han vanligen inte framhållits som den starkaste kandidaten. Hur har hans chanser påverkats av att han trätt fram som homosexuell?

- Jag vet vad jag gör, sade han i samband med att nyheten släpptes.

- Jag använder personliga erfarenheter för att belysa en viktig samhällsfråga. Min egen person får då tjäna som exempel.

Han visste vad han gjorde även i ett annat avseende.

Till en del kan säkert Carlgrens avslöjande ses som att han försökte ge sig själv en möjlighet att bli partiledare.

Att han lyckades hålla sitt privatliv utanför offentlighetens ljus har säkert hjälpt honom att nå den position han

innehar idag. Men han måste själv ha insett att han inte kunde nå ännu längre om han fortsatte släpa på en stor outtalad sanning om personen Andreas Carlgren.

Nu är tillkännagivandet avklarat. Garderobsdörren öppnades på glänt och alla fick kika in. Hinner den nya bilden av Andreas Carlgren etablera sig och bli en bekant del av det politiska landskapet innan Olof Johansson tackar för sig har han åtminstone en chans, vilket är mer än han skulle haft om hans läggning förblivit en offentlig hemlighet.

Men givetvis hade läget varit mera politiskt gynnsamt om han fortsatt sitt gamla liv och stannat hos fru och barn. Speciellt i ett parti som centern som har påtagligt konservativa värderingar kring kärnfamiljen. Det är ingen slump att den övervägande delen av Carlgrens partikamrater i riksdagen röstade mot registrerat partnerskap. Det var för övrigt innan han själv blev ledamot.

Man skall heller inte inbilla sig att centerns agrara gräsrotter i Norrlands inland eller östra Skåne intar en speciellt positiv hållning.

Inga horder av nya väljare

Partistrategerna har också anledning att bekymra sig. Inte för att horder av väljare kommer att överge centern om ledaren är homosexuell, men de kommer definitivt att vara fler än de som tillkommer därför att han är det.

För att bli partiledare måste Carlgren helt enkelt vara bättre än sina medtävlare. Och det är han inte. Det finns andra skäl,

sakskäl, som talar emot att han blir vald.

Andreas Carlgren har genom egen förskyllan utmärkt sig som centerns ivrigaste förespråkare för samarbete med socialdemokraterna. Redan i valrörelsen talade han exempelvis om vikten av samarbete över blockgränserna. Han förhandlade med regeringen om friskolornas framtid, en lösning som bland annat innebar att ersättningen per elev sänktes från 85 till 75 procent av kommunens genomsnittskostnad. Och nu talar han om vikten av en "förnyelsepakt" med socialdemokraterna med en säker majoritet i riksdagen. Siktet är inställt på ett partnerskap mellan socialdemokraterna och centern.

Illa till

Om Carlgren får sin vilja fram kommer hans stora politiska investeringar i samarbetet med socialdemokraterna att bli en betydligt större belastning än hans sexuella läggning. Och får han inte sin vilja fram ser han ut som en förlorare. Hur det än går sitter han således illa till. Hundhuvudet blir huvudsakligen hans börda.

Och han har redan dragit på sig stark kritik. Till exempel i en debattartikel i Dagens Nyheter där bland andra ordföranden i centerns högskoleförbund och de två viceordförandena i ungdomsförbundet kallar samarbetet med regeringen för ett "historiskt misstag" och kräver att partiledningen, och Andreas Carlgren i

synnerhet, tänker om.

Särskilt stort missnöje har alltså Carlgrens agerande väckt bland de unga som rimligen borde ha störst förmåga att överse med hans homosexualitet. Där han borde ha kunnat söka stöd och hitta en bas att ta språnget mot Olof Johanssons position ifrån.

Det finns fler saker som talar emot Carlgren. Han tillhör något som brukar kallas "storstadsfalangen" som har svårt att få stöd i ett parti som har sina starka fästen i gles- och landsbygd.

Ung vid femtio

En annan nackdel är hans ungdom. Han är 36 idag. När Johansson avgår är han förmodligen 37, möjligen 38. Leissner och Bildt har i och för sig visat att det går att bli partiledare i den åldern. Men knappast i ett parti där man fortfarande betraktas som ung vid 50.

Dessutom engagerade han sig för ett medlemskap i EU, en ståndpunkt som ingalunda är eller var okontroversiell inom centern. I och för sig är det ett handikapp som han har gemensamt med andra tänkbara partiledarkandidater.

Blir statsråd

Det mesta talar således emot honom. Men han är ingen politisk martyr för den skull. Det finns andra uppdrag. Nästa gång centern bildar regering kommer han att bli statsråd, om han själv vill. Det skulle se illa ut annars.